

The Relationship Between Self-Directed Learning and Academic Motivation in Nursing, Midwifery, and Paramedical Students

Hamidreza Zeraatkah¹ , Mohammad-Mahdi Allahpanah² , Leila GHanbari-Afra^{3*} , Hakimeh Dehghani⁴

1. Trauma Nursing Research Center, Kashan University of Medical Sciences, Kashan, Iran.
2. Department of Medical Surgical Nursing, Faculty of Nursing and Midwifery, Qom University of Medical Sciences Qom, Iran.
3. Department of critical care nursing, Faculty of Nursing and Midwifery, Qom University of Medical Sciences. Qom, Iran.
4. Community Health Group, Faculty of Nursing and Midwifery, Qom University of Medical Science. Qom, Iran

ARTICLE INFO

Article type
Original Research

Article history
Received:2024/12/11
Accepted:2025/02/17

Keywords
Self-directed learning
Academic motivation
Student

10.22038/hmed.2025.84634.1452

ABSTRACT(150-300 words)

Introduction: In the medical professions, self-directed learning skills are of paramount importance due to their association with lifelong learning. For learning to be effective, motivation is a crucial and essential factor. This study aimed to investigate the relationship between self-directed learning and academic motivation among nursing, midwifery, and paramedical students.

Materials & Methods: The present study was conducted as a correlational analysis involving 160 nursing, midwifery, and paramedical students at Qom University of Medical Sciences in 2024. A stratified sampling method was employed, ensuring proportional representation based on the number of students in each discipline. Data collection involved the use of a demographic information checklist, a self-directed learning scale, and an academic motivation scale. Data analysis was performed using SPSS version 23, employing statistical tests including independent t-tests, analysis of variance (ANOVA), Pearson correlation, and both univariate and multivariate regression analyses. A significance level of less than 0.05 was considered statistically significant.

Results: The average age of participants was 22.68 years (SD = 4.44). The mean scores for academic motivation and self-directed learning were 98.35 (SD = 8.66) and 77.60 (SD = 9.51), respectively. Pearson correlation analysis revealed a significant relationship between academic motivation and its dimensions with self-directed learning and its dimensions ($r = 0.405$, $p = 0.001$). According to the results of multiple regression analysis, the variables of field of study, family income, interest in the field, and academic motivation accounted for 55% of the variance in self-directed learning among nursing, midwifery, and paramedical students ($R = 0.550$, $R^2 = 0.302$, $\text{Adj R Square} = 0.271$, $p = 0.001$).

Conclusion: The results of this study indicate that enhancing academic motivation plays a key role in improving self-directed learning among nursing, midwifery, and paramedical students. Although self-directed learning levels are high among these students, their academic motivation is relatively low, which may hinder their ability to achieve better educational outcomes.

Cite this paper as:

Name of writer. Article title. Horizon of Medical Education Development. 2026;17(2):93-106

* Corresponding author: Leila GHanbari-Afra

Email: ghanbari.afra91@yahoo.com

Address: Department of critical care nursing, Faculty of Nursing and Midwifery, Qom University of Medical Sciences. Qom, Iran

ارتباط بین یادگیری خودراهبر و انگیزش تحصیلی در دانشجویان پرستاری، مامایی و پیراپزشکی

حمیدرضا زراعت خواه^۱ ID، محمد مهدی الله پناه^۲ ID، لیلا قنبری افرا^{۳*} ID، حکیمه دهقانی^۴ ID

۱. مرکز تحقیقات پرستاری تروما، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، کاشان، ایران.
۲. گروه پرستاری داخلی جراحی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی قم، قم، ایران.
۳. گروه پرستاری مراقبت‌های ویژه، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی قم، قم، ایران.
۴. گروه سلامت جامعه، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی قم، قم، ایران.

مشخصات مقاله	چکیده
نوع مقاله مقاله پژوهشی	مقدمه: در حرفه‌های حوزه پزشکی، مهارت‌های یادگیری خودراهبر به علت ارتباط با یادگیری مادام‌العمر، از اهمیت بسیاری برخوردارند. برای اثربخش بودن یادگیری، وجود انگیزش عامل اساسی و مهم است. مطالعه حاضر با هدف بررسی ارتباط بین یادگیری خودراهبر و انگیزش تحصیلی در دانشجویان پرستاری، مامایی و پیراپزشکی انجام شد.
پیشینه پژوهش تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۹/۲۱ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۱۱/۲۹	روش کار: مطالعه حاضر به صورت همبستگی در میان ۱۶۰ دانشجوی پرستاری، مامایی و پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی قم در سال ۱۴۰۳ انجام شد. نمونه‌گیری به روش طبقه‌ای و متناسب با تعداد دانشجویان هر رشته انجام شد. برای تکمیل داده‌ها از چک لیست اطلاعات جمعیت‌شناختی، مقیاس یادگیری خودراهبر و مقیاس انگیزش تحصیلی استفاده شد. تجزیه و تحلیل داده‌ها با کمک نرم‌افزار SPSS23 و از طریق آزمون‌های آماری تی مستقل، آنالیز واریانس، همبستگی پیرسون و رگرسیون تک متغیره و چند متغیره انجام شد. سطح معنی‌داری کمتر از ۰/۰۵ در نظر گرفته شد.
کلمات کلیدی یادگیری خودراهبر انگیزش تحصیلی دانشجو	نتایج: متوسط سن شرکت کنندگان $22/68 \pm 4/44$ سال و متوسط علاقه آنها به رشته تحصیلی خود در مقیاس (۱۰-۰) $7/1 \pm 2/4$ بود. متوسط نمره انگیزش تحصیلی و یادگیری خودراهبر به ترتیب $98/35 \pm 8/66$ و $77/60 \pm 9/51$ بود. نتایج آزمون همبستگی پیرسون نشان داد که انگیزش تحصیلی و ابعاد آن با یادگیری خودراهبر و ابعاد آن رابطه معنادار داشتند ($r=0.405, p=0.001$). بر اساس نتایج حاصل از آزمون رگرسیون چند متغیره، متغیرهای رشته تحصیلی، درآمد خانواده، علاقه به رشته و انگیزش تحصیلی ۵۵٪ از تغییرات واریانس یادگیری خودراهبر دانشجویان پرستاری، مامایی و پیراپزشکی را تبیین می‌کند ($R=0.550, R^2=0.302, Adj R^2=0.271, p=0.001$).
	نتیجه‌گیری: نتایج مطالعه حاضر نشان می‌دهد که ارتقای انگیزش تحصیلی نقش کلیدی در بهبود یادگیری خودراهبر در دانشجویان پرستاری، مامایی و پیراپزشکی دارد. با وجود اینکه یادگیری خودراهبر در این دانشجویان در سطح بالا قرار دارد، اما سطح انگیزش تحصیلی در آنان پایین است که می‌تواند مانع از دستیابی به نتایج بهتر آموزشی شود.

نحوه ارجاع به این مقاله

Name of writer. Article title. Horizon of Medical Education Development. 2026;17(2):93-106

ایمیل: ghanbari.afra91@yahoo.com

*نویسنده مسئول: لیلا قنبری افرا

آدرس: دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی قم، قم، ایران.

مقدمه

یادگیری یک فرآیند پیچیده است که شامل کسب دانش، مهارت‌ها، نگرش‌ها و رفتارها از طریق تجربه، مطالعه یا آموزش است. این فرآیند می‌تواند به صورت رسمی یا غیررسمی، فردی یا گروهی و در محیط‌های مختلف انجام شود (۱). یادگیری به افراد این امکان را می‌دهد که با تغییرات محیطی سازگار شوند و توانایی‌های خود را در زمینه‌های مختلف توسعه دهند (۲). یادگیری کلید ورود به جامعه دانش محور و موضوع اصلی هر نوع آموزش است (۳).

در حوزه پزشکی نیز با توجه به تغییرات مادام‌اطلاعات و اهمیت به روز بودن دانش در این عرصه، لزوم توجه به تربیت دانشجویانی که در طول تحصیل و پس از آن به طور پیوسته در حال یادگیری باشند، ضروری است (۴). خودراهبری در یادگیری به عنوان روشی جهت یادگیری مادام‌العمر در آموزش دانشجویان حوزه علوم پزشکی معرفی شده است (۵). در زمینه‌های پرستاری، مامایی و پیراپزشکی، یادگیری نقش بسیار حیاتی دارد. این رشته‌ها نیازمند دانش عمیق و مهارت‌های عملی هستند که به سلامت و بهبود کیفیت زندگی بیماران کمک می‌کند (۶).

یکی از انواع یادگیری، یادگیری خودراهبر است. یادگیری خودراهبر، به این معناست که دانشجویان بتوانند به صورت مستقل و بدون وابستگی به معلم، مسیر یادگیری خود را ادامه دهند و این مهارت را در کنار مطالب تدریس شده توسعه دهند (۷). از دیدگاه صاحب‌نظران آموزش بزرگسالان، یادگیری خودراهبر یک شیوه آموزشی است که مؤلفه مهمی برای یادگیری مداوم و مستقل محسوب می‌شود (۸). برای یادگیرندگان خودراهبر، ویژگی‌های زیادی تعریف شده است که یکی از آن‌ها ویژگی اشتیاق و میل به یادگیری است که به معنای داشتن انگیزه قوی برای کسب علم است (۹-۱۲).

مجرب بودن دانشجویان به توانایی‌های یادگیری خودراهبر باعث می‌شود که نیازهای یادگیری خود را تشخیص داده و به سمت برطرف کردن آن پیش روند و در نهایت به یادگیرنده مادام‌العمر تبدیل شوند (۱۳، ۱۴)؛ لذا در حرفه‌های حوزه

پزشکی، مهارت‌های یادگیری خودراهبر به علت ارتباط با یادگیری مادام‌العمر، از اهمیت بسیاری برخوردارند (۱۵). براساس مطالعات مختلف، عوامل متفاوتی با یادگیری خودراهبر ارتباط دارد. مطالعه کاراتاس (۲۰۲۳) نشان داد که بین یادگیری خودراهبر با سرزندگی تحصیلی، رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد (۱۶). بر اساس مطالعه هابلی (۲۰۲۲)، خودراهبری مبنای کلیه یادگیری‌های فرد را تشکیل می‌دهد، اما اثربخشی یادگیری، منوط به انگیزش فرد است (۱۷). مطالعه وانگ (۲۰۲۴)، نیز نشان داد که افزایش توانایی‌های فراشناختی دانشجویان پرستاری، یادگیری خودراهبر آن‌ها را تقویت می‌کند (۱۸).

همچنین مطالعه ژائو (۲۰۲۴)، حاکی از آن بود که مدیران و مربیان پرستاری می‌توانند با بهبود توانایی یادگیری خودراهبری دانشجویان پرستاری، تأثیر منفی استرس ادراک شده بر هويت حرفه ای آنان را کاهش دهند (۱۹). در حالی که مطالعه لی و همکاران (۲۰۲۱)، نشان داد که بین میزان یادگیری خودراهبر و موفقیت تحصیلی دانشجویان ارتباطی وجود ندارد و یادگیری خودراهبر نمی‌تواند پیش‌بینی‌کننده موفقیت تحصیلی در دانشجویان پرستاری باشد (۲۰).

همانطور که اشاره شد، برای اثربخش بودن یادگیری، وجود انگیزش عامل اساسی و مهم است (۲۰). انگیزش عامل فعال‌ساز رفتار انسان است که به عنوان نیروی محرک فعالیت‌های انسان و عامل جهت‌دهنده آن تعریف می‌شود (۲۱). و نقش بسیار مهمی را در جهت توضیح علت رفتار، پیش‌بینی اثرات کارها و هدایت رفتار در جهت دستیابی به هدف ایفاء می‌کند و به یادگیرنده انرژی داده و فعالیت‌های او را هدایت می‌کند (۲۲). از دیدگاه آموزشی، انگیزش، ساختاری چندوجهی است که با یادگیری و پیشرفت تحصیلی مرتبط است (۲۳) و یکی از عوامل اساسی در یادگیری است که می‌تواند بر جنبه‌های مختلف رفتاری دانشجویان در محیط‌های آموزشی مؤثر باشد (۲۱).

از آنجا که انگیزه تحصیلی می‌تواند مستقیماً با میزان یادگیری و پیشرفت تحصیلی یادگیرندگان در ارتباط باشد، لازم است برای ایجاد یک نظام آموزشی موفق و پویا به این

¹Self-directed Learning

شد تا با استفاده از نتایج این پژوهش، برنامه‌ریزان، مدیران آموزشی و اساتید بتوانند برای بهبود فرایند یادگیری دانشجویان گامی موثر بردارند.

روش کار

مطالعه حاضر به صورت همبستگی، در میان دانشجویان پرستاری، مامایی و پیراپزشکی در ترم ۷ و ۸ در دانشگاه علوم پزشکی شهر قم در نیمسال اول تحصیلی سال ۱۴۰۴ - ۱۴۰۳ انجام شد. نمونه‌گیری به روش طبقه‌ای انجام شد. هر یک از رشته‌های پرستاری، مامایی، اتاق عمل، فوریتهای پزشکی، هوشبری و علوم آزمایشگاهی به عنوان یک طبقه در نظر گرفته شدند و متناسب با تعداد دانشجویان هر رشته، در داخل هر طبقه، نمونه‌گیری تصادفی ساده انجام شد. جهت محاسبه حجم نمونه، از نرم افزار MedCalc-version 19.6.1 استفاده شد. با در نظر گرفتن ضریب همبستگی بین انگیزش تحصیلی و یادگیری خودراهبر برابر با $r = -0.227$ (طبق نتایج مطالعه نظری (۲۰۲۲)) و توان مطالعه برابر با $1 - \beta = 0.80$ و فاصله اطمینان ۹۵٪، حداقل حجم نمونه لازم برای مطالعه ۱۶۰ نفر محاسبه شد (۳۰).

معیارهای ورود به مطالعه شامل داشتن اشتغال به تحصیل در ترم ۷ و ۸ در رشته‌های پرستاری، مامایی و پیراپزشکی در دانشگاه علوم پزشکی قم در نیمسال اول تحصیلی ۱۴۰۴ - ۱۴۰۳، رضایت به شرکت در پژوهش و تکمیل پرسشنامه‌ها و معیارهای خروج شامل عدم تمایل به ادامه همکاری، دانشجویانی که به تازگی مهمانی و انتقالی گرفته‌اند، و یا به تازگی از مرخصی تحصیلی بیش از یک ماه برگشته‌اند.

ابزار جمع‌آوری اطلاعات در این مطالعه شامل چک‌لیست "اطلاعات جمعیت شناختی" (شامل سن، جنسیت، وضعیت تاهل، رشته تحصیلی، مقطع تحصیلی، ترم تحصیلی، وضعیت اشتغال، وضعیت سکونت، شغل پدر، اشتغال مادر، وضعیت درآمد خانواده، سابقه کاری، تعداد فرزندان در خانواده، عضویت در تشکل‌ها، علاقه به رشته، میزان سختی رشته، زمان صرف مطالعه، زمان صرف علاقه مندی‌ها، زمان صرف فضای مجازی،

امر مهم توجه بیشتری شود (۲۱). کم توجهی نسبت به مشکلات دانشجویان و کاهش انگیزش آن‌ها، بی‌گمان سبب تراکم و گره خوردن مشکلات با یکدیگر و به وجود آمدن نابسامانی‌های روحی و آموزشی مختلف برای آنان خواهد شد. چنین غفلت‌هایی از یک طرف باعث اتلاف منابع انسانی و از طرف دیگر باعث افت نیروی انسانی می‌شود (۲۴).

متأسفانه یکی از مشکلات شایع نظام‌های آموزشی در بسیاری از کشورها، پایین بودن سطح انگیزش تحصیلی در بین یادگیرندگان می‌باشد که سالانه زبان‌های علمی، فرهنگی و اقتصادی زیادی را متوجه دولت‌ها و خانواده‌ها می‌کند و نظام آموزشی کشورها را با افت تحصیلی مواجه می‌سازد (۲۵).

در مطالعه قمی و همکاران (۲۰۱۹)، مشخص شد که بین بی‌انگیزگی با وضعیت تحصیلی رابطه منفی و معناداری وجود داشت و همچنین بین بی‌انگیزگی با فرسودگی تحصیلی و تمام ابعاد آن رابطه مثبت و معناداری وجود داشت (۲۶). مطالعه آکتاس (۲۰۲۱)، نشان داد که با افزایش میانگین نمره کل انگیزش حرفه‌ای دانشجویان پرستاری، مهارت یادگیری خودراهبر آن‌ها افزایش یافت (۲۷).

مطالعه فاریابی (۲۰۱۶)، نیز حاکی از آن بود که مؤلفه‌های انگیزش درونی و بیرونی با عملکرد تحصیلی رابطه معناداری ندارد اما مؤلفه بی‌انگیزشی با عملکرد تحصیلی رابطه دارد (۲۸). یادگیری خودراهبر به عنوان یک رویکرد نوین آموزشی، توانایی دانشجویان را در مدیریت فرآیند یادگیری فردی و مشارکتی تقویت می‌کند (۲۹). که خود می‌تواند بر انگیزش تحصیلی آنها تاثیرگذار باشد. در رشته‌های پرستاری، مامایی و پیراپزشکی، که نیاز به مهارت‌های بالینی و تفکر انتقادی بالا دارند، اهمیت این موضوع دوچندان می‌شود.

با توجه به چالش‌های متعددی که دانشجویان این رشته‌ها با آن مواجه هستند، از جمله فشارهای تحصیلی و نیاز به یادگیری مداوم و سر و کار داشتن با جان انسان‌ها، شناسایی و تقویت عوامل مؤثر بر یادگیری خودراهبر و انگیزش تحصیلی می‌تواند به بهبود عملکرد تحصیلی و حرفه‌ای آنان کمک کند. بنابراین، مطالعه حاضر با هدف بررسی ارتباط بین یادگیری خودراهبر و انگیزش تحصیلی در دانشجویان پرستاری، مامایی و پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی قم در سال ۱۴۰۳ انجام

ابزار حاضر نیز در ایران نیز روا و پایا شده است و آلفا کرونباخ آن ۰/۸۸ گزارش شده است (۳۵). روایی محتوای کیفی این پرسشنامه، توسط ۱۰ نفر از اعضای هیأت علمی با تخصص‌های پرستاری آموزش، مدیریت پرستاری و آشنا به روانسنجی پرسشنامه مورد تایید قرار گرفت. همچنین پرسشنامه توسط ده نفر از دانشجویان، دو بار با فاصله زمانی یک هفته تکمیل شد. روایی و پایایی این پرسشنامه مورد تایید بود و آلفا کرونباخ ۰/۸۱ بدست آمد.

پس از اخذ مجوز از شورای پژوهشی و تاییدیه کمیته اخلاق دانشگاه علوم پزشکی قم به شماره IR.MUQ.REC.1403.057 برای طرح به شماره ۳۳۵۱ در تاریخ ۱۴۰۳/۰۳/۲۲، با کسب مجوز از دانشگاه علوم پزشکی قم به دانشکده‌های پرستاری و مامایی و پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی قم مراجعه و پس از کسب اجازه و توضیح در مورد پژوهش، با در نظر گرفتن حجم نمونه مورد نظر، تعدادی از دانشجویان هر رشته به صورت خوشه‌ای طبقه‌ای انتخاب شدند. نویسندگان مقاله پس از جلب همکاری دانشجویان و گرفتن رضایت آگاهانه، در رابطه با نحوه تکمیل ابزار توضیحات کلی برای آن‌ها ارائه داده و پرسشنامه‌ها را تحویل آنان نموده و سپس با توافق برای زمان باز پس‌گیری پرسشنامه‌ها، آن‌ها را جمع‌آوری می‌نمود. لازم به ذکر است که سه ابزار مورد استفاده (چک لیست اطلاعات جمعیت‌شناختی، مقیاس یادگیری خودراهبر و مقیاس انگیزش تحصیلی) به صورت خودگزارش‌دهی توسط شرکت‌کنندگان انتخابی تکمیل شدند.

تجزیه و تحلیل داده‌ها با کمک نرم‌افزار SPSS23 انجام شد. آزمون‌های توصیفی برای گزارش متغیرهای زمینه‌ای و آزمون پیرسون جهت بررسی همبستگی یادگیری خودراهبر با انگیزش تحصیلی استفاده شد. برای بررسی نقش پیش‌گویی‌کننده تاثیر متغیرهای جمعیت‌شناختی (شامل سن، جنسیت، وضعیت تاهل، رشته تحصیلی، مقطع تحصیلی، ترم تحصیلی، وضعیت اشتغال، وضعیت سکونت، شغل پدر، اشتغال مادر، وضعیت درآمد خانواده، سابقه کاری، تعداد فرزندان در خانواده، عضویت در تشکلهای، علاقه به رشته، میزان سختی رشته،

زمان صرف خواب و زمان صرف ورزش)، مقیاس یادگیری خودراهبر چنگ و مقیاس انگیزش تحصیلی ²(AMS) بود. مقیاس یادگیری خودراهبر: این مقیاس توسط چنگ ³(۲۰۱۰)، بر مبنای نظریه خودتعیین‌کنندگی ساخته شده که شامل ۲۰ گویه و چهار بعد می‌باشد. سوالات ۱ تا ۶ بعد انگیزه یادگیری، ۷ تا ۱۲ برنامه‌ریزی و اجرا، ۱۳ تا ۱۶ خودپايشی و ۱۷ تا ۲۰ ارتباطات بین فردی را مورد بررسی قرار می‌دهند. پاسخ این سوالات در لیکرت پنج‌گزینه‌ای از کاملاً مخالفم (نمره ۱) تا کاملاً موافقم (نمره ۵) درجه‌بندی می‌شود. حداقل نمره کسب شده برای کل پرسشنامه ۲۰ و حداکثر آن ۱۰۰ خواهد بود. نمره بین ۲۰ تا ۳۳ نشان‌دهنده میزان یادگیری خودراهبر در حد پایین، نمره بین ۳۳ تا ۶۶ نشان‌دهنده میزان یادگیری خودراهبر در حد متوسط و نمره بالاتر از ۶۶ حاکی از میزان یادگیری خودراهبر در حد بالا می‌باشد (۳۱).

ابزار حاضر در ایران نیز توسط محسنی زاده (۲۰۱۹)، روا و پایا شده است و آلفا کرونباخ آن ۰/۹۱ گزارش شده است (۳۲). روایی محتوای کیفی این پرسشنامه، توسط ۱۰ نفر از اعضای هیأت علمی با تخصص‌های پرستاری آموزش، مدیریت پرستاری و آشنا به روانسنجی پرسشنامه مورد تایید قرار گرفت. همچنین پرسشنامه توسط ده نفر از دانشجویان، دو بار با فاصله زمانی یک هفته تکمیل شد. روایی و پایایی این پرسشنامه مورد تایید بود و آلفا کرونباخ ۰/۸۵ بدست آمد.

مقیاس انگیزش تحصیلی (AMS): این مقیاس که توسط والراند^۴ (۱۹۹۲) طراحی شد، دارای ۲۸ سؤال هفت‌گزینه‌ای بر اساس مقیاس لیکرت ۷ درجه‌ای با نمره‌دهی از کاملاً موافق (نمره ۷) تا کاملاً مخالف (نمره ۱) می‌باشد (۳۳). مقیاس مذکور دارای سه مؤلفه انگیزش درونی، انگیزش بیرونی و بی‌انگیزگی می‌باشد. محدوده نمرات کل پرسشنامه از ۲۸ تا ۱۹۶ محاسبه شده است. در نمره‌دهی پرسشنامه انگیزش تحصیلی، نمرات بین ۲۸ تا ۶۹ نشان‌دهنده بی‌انگیزگی، ۷۰ تا ۱۱۲ نشان‌دهنده انگیزش کم، ۱۱۳ تا ۱۵۳ نشان‌دهنده انگیزش متوسط و ۱۵۴ تا ۱۹۶ حاکی از انگیزش بالا می‌باشد (۳۴).

⁴ vallerand

² academic motivation scale

³ Cheng

افزایش یافت. به عبارتی افراد با انگیزش تحصیلی بیشتر، درآمد بیش از حد کفایت در خانواده و علاقه بیشتر به رشته تحصیلی، یادگیری خودراهبر بیشتری داشته‌اند. همچنین با افزایش یک انحراف استاندارد در نمره رشته تحصیلی، نمره یادگیری خودراهبر $0.17/6\%$ انحراف استاندارد کاهش یافت.

زمان صرف مطالعه، زمان صرف علاقه مندی‌ها، زمان صرف فضای مجازی، زمان صرف خواب و زمان صرف ورزش) بر ارتباط یادگیری خودراهبر و انگیزش تحصیلی، از رگرسیون خطی تک‌متغیره استفاده شد. متغیرهایی که سطح معناداری آن‌ها کمتر از $0/2$ بود وارد تحلیل با آزمون رگرسیون خطی چند متغیره شدند. سطح معنی‌داری کمتر از $0/05$ در نظر گرفته شده است.

یافته‌ها

متوسط سن شرکت‌کنندگان $22/68 \pm 4/44$ سال و متوسط علاقه آن‌ها به رشته تحصیلی خود در مقیاس (۱۰-۰) $2/24 \pm 7/1$ بود (جدول ۱). متوسط نمره انگیزش تحصیلی و یادگیری خودراهبر به ترتیب $8/66 \pm 98/35$ و $9/51 \pm 77/60$ بود. با توجه به طبقه‌بندی ارائه شده در روش کار، انگیزش تحصیلی در سطح کم و یادگیری خودراهبر در سطح بالا می‌باشد. متوسط نمره متغیرهای یادگیری خودراهبر و انگیزش تحصیلی بر اساس مشخصات جمعیت‌شناختی در جدول شماره ۱ به‌طور کامل گزارش شده است.

نتایج آزمون همبستگی پیرسون (جدول ۲) نشان داد که انگیزش تحصیلی و ابعاد آن با یادگیری خودراهبر و ابعاد آن رابطه معنادار داشتند ($r=0.405, p=0.001$).

نتایج حاصل از رگرسیون تک‌متغیره در جدول ۳ نمایش داده شده است. براساس نتایج حاصل از آزمون رگرسیون چندمتغیره (جدول ۴)، متغیرهای رشته تحصیلی، درآمد خانواده، علاقه به رشته و انگیزش تحصیلی، 55% از تغییرات واریانس یادگیری خودراهبر دانشجویان پرستاری، مامایی و پیراپزشکی را تبیین می‌کند، ($R=0.550, R^2=0.302$) ($Adj\ R\ Square=0.271, p=0.001$). با افزایش یک انحراف استاندارد در نمره هر یک از متغیرهای انگیزش تحصیلی، درآمد خانواده و علاقه به رشته، نمره یادگیری خودراهبر به ترتیب 0.25% ، $0.17/3\%$ و $0.24/1\%$ انحراف استاندارد

جدول شماره ۱: متوسط نمره متغیرهای یادگیری خودراهبر و انگیزش تحصیلی بر اساس مشخصات جمعیت‌شناختی در دانشجویان پرستاری، مامایی و پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی قم در سال ۱۴۰۳ (*تی مستقل* آنالیز واریانس).

p.value		انگیزش تحصیلی	p.value		یادگیری خودراهبر	درصد	تعداد	مشخصات جمعیت‌شناختی	
.۰/۰۰۲*	۱۳۷/۱۷ ± ۱۷/۵۹	.۰/۰۲۲*	۷۹/۰۹ ± ۹/۰۴	۵۷	۹۴	زن	جنسیت		
	۱۲۷/۱۱ ± ۲۲/۰۹		۷۵/۶۳ ± ۹/۸۳	۴۳	۷۱			مرد	
.۰/۲۸۴*	۱۳۲/۳۵ ± ۲۰/۵۹	.۰/۵۵۴*	۷۷/۷۱ ± ۹/۸۰	۸۹/۷	۱۴۸	مجرد	وضعیت تاهل		
	۱۳۷/۱۱ ± ۱۶/۴۸		۷۶/۶۴ ± ۶/۵۴	۱۰/۳	۱۷			متاهل	
.۰/۱۴۷**	۱۳۵/۴۶ ± ۲۰/۱۲	.۰/۰۰۲**	۸۰/۳۶ ± ۹/۷۹	۳۰/۳	۵۰	پرستاری	رشته تحصیلی		
	۱۳۴/۱۱ ± ۱۸/۰۳		۷۹/۰۴ ± ۷/۴۴	۱۵/۲	۲۵	مامایی			
	۱۲۳/۸۰ ± ۲۰/۶۸		۷۱/۴۴ ± ۸/۶۳	۱۵/۲	۲۵	فوریت‌های پزشکی			
	۱۳۷/۸۴ ± ۱۶/۹۱		۷۵/۹۶ ± ۹/۹۸	۱۵/۲	۲۵	هوشبری			
	۱۲۹/۸۰ ± ۲۴/۲۷		۷۶/۲۴ ± ۸/۲۱	۱۵/۲	۲۵	اتاق عمل			
	۱۳۲/۸۶ ± ۱۸/۵۳		۸۱/۳۳ ± ۹/۶۹	۹/۱	۱۵	علوم آزمایشگاهی			
.۰/۷۸۲*	۱۳۲/۵۰ ± ۱۹/۷۳	.۰/۹۹۵*	۷۷/۶۰ ± ۹/۶۰	۶۳/۶	۱۰۵	بومی	وضعیت سکونت		
	۱۳۳/۴۳ ± ۲۱/۲۱		۷۷/۶۰ ± ۹/۴۳	۳۶/۴	۶۰	غیربومی			
.۰/۴۰۳*	۱۳۱/۱۱ ± ۲۲/۵۳	.۰/۴۸۰*	۷۶/۹۲ ± ۱۰/۴۳	۳۸/۸	۶۴	بله	وضعیت اشتغال		
	۱۳۳/۹۴ ± ۱۸/۶۴		۷۸/۰۳ ± ۸/۹۱	۶۱/۲	۱۰۱	خیر			
.۰/۱۰۵**	۱۳۳/۴۵ ± ۱۹/۸۰	.۰/۲۸۷**	۷۸/۹۲ ± ۸/۹۹	۲۵/۵	۴۲	کارمند	شغل پدر		
	۱۲۹/۹۲ ± ۲۱/۷۴		۷۶/۱۵ ± ۹/۹۷	۴۷/۳	۷۸	آزاد			
	۱۳۵/۵۶ ± ۸/۶۱		۷۸/۵۶ ± ۹/۳۴	۲۳/۶	۳۹	بازنشسته			
	۱۴۸/۸۳ ± ۱۷/۵۵		۸۱/۰۰ ± ۶/۶۶	۳/۶	۶	بیکار			
.۰/۹۷۲*	۱۳۲/۶۶ ± ۲۷/۷۵	.۰/۳۷۸*	۷۶/۰۴ ± ۹/۸/۲۲	۱۴/۵	۲۴	بله	اشتغال مادر		
	۱۳۲/۸۷ ± ۱۸/۷۷		۷۶/۸۷ ± ۹/۵۷	۸۵/۵	۱۴۱	خیر			
.۰/۷۴۸**	۱۳۰/۱۳ ± ۲۸/۲۹	.۰/۰۲۳**	۷۲/۰۶ ± ۱۰/۷۴	۹/۱	۱۵	کمتر از حد کفایت	درآمد خانواده		
	۱۳۲/۹۱ ± ۱۹/۶۶		۷۷/۹۲ ± ۹/۲۸	۸۶/۷	۱۴۳	در حد کفایت			
	۱۳۷/۱۴ ± ۱۱/۰۲		۸۳/۰۰ ± ۷/۱۴	۴/۲	۷	بیش از حد کفایت			
.۰/۳۸۵*	۱۳۰/۸۸ ± ۲۳/۱۵	.۰/۲۶۲*	۷۸/۳۱ ± ۸/۶۶	۴۶/۱	۷۶	بله	سابقه کاری		
	۱۳۴/۵۱ ± ۱۷/۲۸		۷۷/۰۰ ± ۸/۶۰	۵۳/۹	۸۹	خیر			
.۰/۹۲۷*	۱۳۰/۷۹ ± ۲۰/۲۸	.۰/۴۰۷*	۷۷/۵۰ ± ۹/۴۳	۲۹/۱	۴۸	بله	عضویت در تشکل‌ها		
	۱۳۳/۶۸ ± ۲۰/۲۲		۷۷/۶۴ ± ۹/۵۲	۷۰/۹	۱۱۷	خیر			
رتج نمرات	حداکثر نمره	حداقل نمره	میانگین ± انحراف معیار						
۹	۱۰	۱	۷/۱۰ ± ۲/۲۴		علاقه به رشته (۱۰-۰)				
۹	۱۰	۱	۷/۴۸ ± ۲/۰۵		میزان سختی رشته (۱۰-۰)				
۳	۴	۱	۲/۲۵ ± ۱/۰۵		زمان صرف مطالعه (به ساعت)				
۱۶	۱۶	۰	۳/۱۶ ± ۲/۶۳		زمان صرف علاقه‌مندی‌ها (به ساعت)				
۴	۵	۱	۲/۹۰ ± ۱/۳۲		زمان صرف فضای مجازی (به ساعت)				
۱۵	۲۰	۵	۷/۸۱ ± ۲/۴۰		زمان صرف خواب (به ساعت)				
۱	۲	۱	۱/۳۶ ± -/۴۸۳		زمان صرف ورزش (به ساعت)				
۴	۵	۱	۲/۷۳ ± ۱/۱		تعداد فرزندان در خانواده				

جدول شماره ۲: بررسی همبستگی یادگیری خودراهبر و ابعاد آن با انگیزش تحصیلی و ابعاد آن در دانشجویان پرستاری، مامایی و پیراپزشکی در دانشگاه علوم پزشکی قم در سال ۱۴۰۳

متغیر	یادگیری خودراهبر	انگیزه یادگیری	برنامه ریزی و اجرا	خودپایشی	ارتباطات بین فردی	انگیزش تحصیلی	انگیزش درونی	انگیزش بیرونی	بی انگیزگی
یادگیری خودراهبر	۱								
انگیزه یادگیری	۰/۷۶۴ ۰/۰۰۱	۱							
برنامه ریزی و اجرا	۰/۹۱۵ ۰/۰۰۱	۰/۶۱۱ ۰/۰۰۱	۱						
خودپایشی	۰/۸۵۸ ۰/۰۰۱	۰/۵۱۱ ۰/۰۰۱	۰/۷۷۶ ۰/۰۰۱	۱					
ارتباطات بین فردی	۰/۷۱۴ ۰/۰۰۱	۰/۳۴۶ ۰/۰۰۱	۰/۵۰۳ ۰/۰۰۱	۰/۵۴۰ ۰/۰۰۱	۱				
انگیزش تحصیلی	۰/۴۰۵ ۰/۰۰۱	۰/۴۴۵ ۰/۰۰۱	۰/۲۷۵ ۰/۰۰۱	۰/۲۳۵ ۰/۰۰۲	۰/۳۹۳ ۰/۰۰۱	۱			
انگیزش درونی	۰/۵۵۶ ۰/۰۰۱	۰/۵۹۰ ۰/۰۰۱	۰/۴۱۰ ۰/۰۰۱	۰/۳۹۸ ۰/۰۰۱	۰/۴۴۴ ۰/۰۰۱	۰/۸۵۹ ۰/۰۰۱	۱		
انگیزش بیرونی	۰/۳۱۱ ۰/۰۰۱	۰/۳۴۵ ۰/۰۰۱	۰/۲۲۳ ۰/۰۰۴	۰/۱۴۲ ۰/۰۶۸	۰/۳۱۴ ۰/۰۰۱	۰/۸۹۳ ۰/۰۰۱	۰/۶۴۸ ۰/۰۰۱	۱	
بی انگیزگی	۰-/۴۱۱ ۰/۰۰۱	۰-/۴۱۷ ۰/۰۰۱	۰-/۳۶۹ ۰/۰۰۱	۰-/۳۱۶ ۰/۰۰۱	۰-/۲۲۷ ۰/۰۰۳	۰-/۲۱۳ ۰/۰۰۶	۰-/۴۸۲ ۰/۰۰۱	۰-/۳۵۷ ۰/۰۰۱	۱

جدول ۳. بررسی اثر متغیرهای جمعیت شناختی در یادگیری خودراهبر در دانشجویان پرستاری، مامایی و پیراپزشکی در دانشگاه علوم پزشکی قم در سال ۱۴۰۳ بر اساس رگرسیون تک متغیره

متغیر وابسته	B	R	Adjusted R2	pvalue	کرانه پایین CI	کرانه بالا CI
سن	۰/۱۱۲	۰/۰۵۲	۰-/۰۰۳	۰/۵۰۵	-۰/۲۱۹	۰/۴۴۳
جنسیت	-۳/۴۶۲	۰/۱۸۱	۰/۰۲۷	۰/۰۲۰	-۶/۳۷۷	-۰/۵۴۷
وضعیت تاهل	-۱/۰۶۹	۰/۰۳۴	-۰/۰۰۵	۰/۶۶۲	-۵/۸۹۳	۳/۷۷۵
رشته تحصیلی	-۱/۰۱۳	۰/۱۹۸	۰/۰۳۳	۰/۰۱۱	-۱/۷۸۸	-۰/۲۳۷
وضعیت اشتغال	۱/۱۱۸	۰/۰۵۷	-۰/۰۰۳	۰/۴۶۴	-۱/۸۸۸	۴/۱۲۴
شغل پدر	۰/۲۰۵	۰/۰۲۳	-۰/۰۰۶	۰/۷۶۶	-۱/۱۵۱	۱/۵۶۰
اشتغال مادر	۱/۸۳۱	۰/۰۶۸	-۰/۰۰۱	۰/۳۸۵	-۲/۳۲۱	۵/۹۸۲
درآمد خانواده	۵/۵۹۲	۰/۲۱۳	۰/۰۴	۰/۰۰۶	۱/۶۳۱	۹/۵۵۲
وضعیت سکونت	-۰/۰۱۰	۰/۰۰۰	-۰/۰۰۱	۰/۹۹۵	-۳/۰۶۰	۳/۰۴۱
تعداد فرزندان در خانواده	-۰/۸۲۷	۰/۰۹۸	۰/۰۰۳	۰/۲۱۳	-۲/۲۴۸	۰/۵۰۵
سابقه کاری	-۱/۳۱۶	۰/۰۶۹	-۰/۰۰۱	۰/۳۷۸	-۴/۲۵۲	۱/۶۲۱
علاقه به رشته (۱۰-۰)	۱/۶۳۸	۰/۳۸۵	۰/۱۴۳	۰/۰۰۱	۱/۰۲۹	۲/۲۴۷
میزان سختی رشته (۱۰-۰)	۰/۱۰۰	۰/۰۲۲	-۰/۰۰۶	۰/۷۸۴	-۰/۶۲۱	۰/۸۲۲
زمان صرف مطالعه (به ساعت)	۲/۸۰۰	۰/۳۱۱	۰/۰۹۱	۰/۰۰۱	۱/۴۷۱	۴/۱۲۹
زمان صرف علاقه مندی ها (به ساعت)	۰/۳۳۱	۰/۰۹۲	۰/۰۰۲	۰/۲۴۳	-۰/۲۲۷	۰/۸۸۸
زمان صرف فضای مجازی (به ساعت)	۰/۹۴۰	۰/۱۳۱	۰/۰۱۱	۰/۰۹۵	-۲/۰۴۴	۰/۱۶۴
زمان صرف خواب (به ساعت)	۰/۲۷۴	۰/۰۶۸	-۰/۰۰۲	۰/۳۹۲	-۰/۳۵۷	۰/۹۰۵
عضویت در تشکلهای	۰/۱۵۰	۰/۰۰۷	-۰/۰۰۶	۰/۹۲۷	-۳/۰۸۱	۳/۳۸۰
زمان صرف ورزش (به ساعت)	-۱/۴۲۴	۰/۰۷۲	-۰/۰۰۱	۰/۳۵۷	-۴/۴۶۶	۱/۶۱۸
انگیزش تحصیلی	۰/۱۹۱	۰/۴۰۵	۰/۱۵۹	۰/۰۰۱	۰/۱۲۴	۰/۲۵۷

جدول ۴. بررسی اثر متغیرهای جمعیت‌شناختی در یادگیری خودراهبر در دانشجویان پرستاری، مامایی و پیراپزشکی در دانشگاه علوم پزشکی قم در سال ۱۴۰۳ بر اساس رگرسیون چندمتغیر

متغیر وابسته	Beta	T	pvalue	کرانه پایین CI	کرانه بالایی CI
جنسیت	۰/۰۱۲	-۰/۱۷۲	۰/۸۶۴	-۲/۹۰۸	۲/۴۴۳
رشته تحصیلی	-۰/۱۷۶	-۲/۵۸۵	۰/۰۱۱	-۱/۵۹۵	-۰/۲۱۳
درآمد خانواده	۰/۱۷۳	۲/۵۴۲	۰/۰۱۲	۱/۰۱۱	۸/۰۵۳
علاقه به رشته (۱۰-۰)	۰/۲۴۱	۳/۰۵۵	۰/۰۰۳	۰/۳۶۲	۱/۶۸۶
زمان صرف مطالعه (به ساعت)	۰/۰۸۶	۱/۰۶۲	۰/۲۹۰	-۰/۶۶۴	۲/۲۰۷
زمان صرف فضای مجازی (به ساعت)	-۰/۰۵۵	۰/۷۷۹	۰/۴۳۷	-۱/۴۱۰	۱/۶۱۲
انگیزش تحصیلی	۰/۲۵۰	۳/۳۴۰	۰/۰۰۱	۰/۰۴۸	۰/۱۸۷

بحث

اروپایی در سطح بالایی بود اما تفاوت آماری معنی‌داری بین کشورها وجود داشت که می‌تواند به عوامل متعددی به ویژه سطح شایستگی خودارزیابی و منابع آموزشی هر کشور مرتبط باشد (۳۸).

همچنین یافته‌های مطالعه صادقی (۲۰۲۴)، نشان می‌دهد که سطح آمادگی یادگیری خودراهبر و مهارت‌های مدیریت زمان در بین دانشجویان علوم پزشکی ایران، بالا و قابل قبول است (۳۹). در حالی که بر اساس مطالعه سو (۲۰۲۴)، سطح توانایی یادگیری خودراهبر دانشجویان پرستاری ویتنامی که اکثراً روستایی و دارای منابع محدود بودند، پایین بود (۴۰). این تنوع در نتایج، نشان‌دهنده تأثیر عوامل فرهنگی، آموزشی و اقتصادی بر یادگیری خودراهبر است و ضرورت توجه به این عوامل را در برنامه‌ریزی‌های آموزشی گوشزد می‌کند.

در مطالعه حاضر، انگیزش تحصیلی دانشجویان پرستاری، مامایی و پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی قم در سطح پایین می‌باشد. هم‌راستا با این مطالعه، انگیزش تحصیلی دانشجویان پاکستانی و چینی در مطالعه بانو (۲۰۲۳) و چن (۲۰۲۳) نیز پایین گزارش شد (۴۱، ۴۲). در حالی که مطالعه بایومی (۲۰۲۱)، حاکی از انگیزش تحصیلی بالای دانشجویان پرستاری عربستانی است که با پیشرفت تحصیلی آن‌ها رابطه مثبت معناداری دارد (۴۳).

همچنین مطالعه خرمی‌راد (۲۰۲۴)، نشان‌دهنده انگیزش تحصیلی بالای دانشجویان پرستاری و تأثیر مثبت آن بر هویت

یافته‌های مطالعه حاضر نشان می‌دهد که انگیزش تحصیلی و یادگیری خودراهبر در دانشجویان پرستاری، مامایی و پیراپزشکی با هم ارتباط دارند. هم‌راستا با این مطالعه، نتایج مطالعه بردیدا (۲۰۲۳)، نیز حاکی از تأثیر مثبت انگیزش تحصیلی بر یادگیری خودراهبر می‌باشد و انگیزش تحصیلی را به‌عنوان واسطه‌ای برای کاهش تأثیر استرس تحصیلی بر یادگیری خودراهبر بیان می‌کند (۳۶). این نکته نشان می‌دهد که افزایش انگیزش می‌تواند به دانشجویان کمک کند تا بهت با استرس‌های تحصیلی مقابله کنند و یادگیری خودراهبردی خود را تقویت نمایند (۳۷).

همچنین مطالعه سعیدی (۲۰۲۱)، نیز نشان داد که از طریق رویکردهای نوین دانشجو محور مبتنی بر قابلیت‌های فراگیران و روش‌های تدریس مؤثر بر انگیزش تحصیلی دانشجویان پرستاری، می‌توان فرآیند یادگیری و یادگیری خودراهبر را بهبود بخشید (۲۳). به‌طور کلی، این مطالعات نشان‌دهنده اهمیت انگیزش تحصیلی در ایجاد یک محیط یادگیری مؤثر و کاهش استرس‌های تحصیلی هستند و می‌توانند راهکارهای عملی برای بهبود یادگیری خودراهبر ارائه دهند.

همچنین یافته‌های این مطالعه نشان داد که یادگیری خودراهبر در دانشجویان پرستاری، مامایی و پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی قم در سطح بالا می‌باشد. هم‌راستا با این مطالعه، مطالعه خیمنز (۲۰۲۲)، اذعان می‌کند که توانایی‌های کلی یادگیری خودراهبر دانشجویان پرستاری در ۶ کشور

مطالعه، می‌توان به انجام مطالعه روی دانشجویان رشته‌های مختلف علوم پزشکی اشاره کرد. هم‌چنین استفاده از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای، قابلیت تعمیم‌دهی خوبی را برای نتایج مطالعه فراهم آورده است.

یکی از محدودیت‌های پژوهش حاضر، انجام مطالعه به صورت کمی و با استفاده از پرسشنامه می‌باشد. لازم به ذکر است به‌علت وجود محدودیت‌های ذاتی و امکان بروز مطلوبیت اجتماعی و سوءگیری، ممکن است برخی از افراد از ارائه پاسخ واقعی خودداری کرده و پاسخ غیر واقعی داده باشند.

در ضمن پژوهش حاضر تنها بر روی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شهر قم انجام گرفته‌است. انجام پژوهش در یک فرهنگ و موقعیت جغرافیایی، قابلیت تعمیم‌پذیری نتایج به سایر نقاط جغرافیایی را تضعیف می‌کند.

توصیه می‌شود برای ارتقای کیفیت پژوهش، مطالعه‌ای کیفی با هدف بررسی ابعاد مختلف متغیرهای مطالعه از دیدگاه دانشجویان حوزه علوم پزشکی انجام شود و یا در جمعیت بزرگ‌تر با موقعیت جغرافیایی و فرهنگ‌های متفاوت انجام گیرد.

نتیجه گیری

نتایج مطالعه حاضر نشان می‌دهد که ارتقای انگیزش تحصیلی نقش کلیدی در بهبود یادگیری خودراهبر در دانشجویان پرستاری، مامایی و پیراپزشکی دارد. با وجود اینکه یادگیری خودراهبر در این دانشجویان در سطح بالا قرار دارد، اما سطح پایین انگیزش تحصیلی می‌تواند مانع از دستیابی به نتایج بهتر آموزشی شود. بنابراین، پیشنهاد می‌شود که دانشگاه‌ها برنامه‌های آموزشی و مشاوره‌ای را برای افزایش انگیزش تحصیلی دانشجویان طراحی کنند. هم‌چنین، برگزاری کارگاه‌های آموزشی و فعالیت‌های گروهی می‌تواند به تقویت انگیزه و یادگیری خودراهبر کمک کند. در نهایت، بررسی عوامل مؤثر دیگر بر انگیزش تحصیلی نیز می‌تواند به بهبود کیفیت آموزشی کمک نماید.

تحصیلی آن‌ها بود (۴۴). این تنوع در نتایج نشان‌دهنده تأثیر عوامل فرهنگی، اجتماعی و آموزشی بر انگیزش تحصیلی دانشجویان است و نیاز به بررسی بیشتر این عوامل در زمینه‌های مختلف را نمایان می‌سازد. به طور کلی، این مقایسه‌ها بیانگر اهمیت توجه به انگیزش تحصیلی در برنامه‌ریزی‌های آموزشی و بهبود کیفیت یادگیری دانشجویان است.

تحلیل آزمون‌های رگرسیون در مطالعه حاضر نشان داد که رشته تحصیلی، درآمد خانواده، علاقه به رشته و انگیزش تحصیلی می‌تواند یادگیری خودراهبر را در دانشجویان پرستاری، مامایی و پیراپزشکی، تبیین کند. دانشجویان با انگیزش تحصیلی بیشتر، درآمد بیش از حد کفایت در خانواده و علاقه بیشتر به رشته تحصیلی یادگیری خودراهبر بیشتری داشته‌اند که با مطالعات بردیدا (۲۰۲۳) و صادقی (۲۰۲۴)، بر روی دانشجویان پرستاری هم‌راستا است (۳۶، ۳۹) که تأکید بر اهمیت انگیزش تحصیلی و علاقه به رشته در بهبود یادگیری خودراهبر دارند. به‌ویژه، دانشجویانی که از حمایت مالی کافی برخوردار بودند و انگیزه بیشتری برای یادگیری داشتند، توانستند به‌طور مؤثرتری از استراتژی‌های خودراهبر استفاده کنند.

اما با نتایج مطالعه تکول (۲۰۱۸) که حاکی از عدم تأثیرگذاری درآمد و نوع رشته تحصیلی در یادگیری خودراهبر در دانشجویان کارشناسی است، در تناقض است (۴۵). این اختلاف ممکن است به تفاوت‌های فرهنگی، اقتصادی یا روش‌شناختی در تحقیقات مربوطه نسبت داده شود. هم‌چنین، ممکن است نیاز باشد که عوامل دیگری نظیر محیط آموزشی و حمایت‌های اجتماعی نیز مورد بررسی قرار گیرند تا تصویر کامل‌تری از تأثیرات این عوامل بر یادگیری خودراهبر ارائه شود (۴۶).

نقاط قوت و ضعف:

از نقاط قوت مطالعه حاضر می‌توان به استفاده از متغیرهای یادگیری خودراهبر و انگیزش تحصیلی در دانشجویان پرستاری، مامایی و پیراپزشکی اشاره کرد که وجود آن‌ها در این حیطه‌های شغلی، حیاتی است. از دیگر نقاط قوت این

تقدیر و تشکر

نویسندگان این مطالعه، از مسئولان دانشکده‌های پرستاری، مامایی و پیراپزشکی شهر قم، دانشگاه علوم پزشکی قم و همچنین تمامی دانشجویانی که در این مطالعه شرکت نمودند، صمیمانه تشکر و قدردانی می‌کنند.

تضاد منافع:

نویسندگان هیچ‌گونه تعارض منافع احتمالی در رابطه با تحقیق، تألیف و/یا انتشار این مقاله ندارند.

حمایت مالی

دانشگاه علوم پزشکی قم این مطالعه را با شماره طرح ۳۳۵۱ تامین مالی کرده است.

ملاحظات اخلاقی

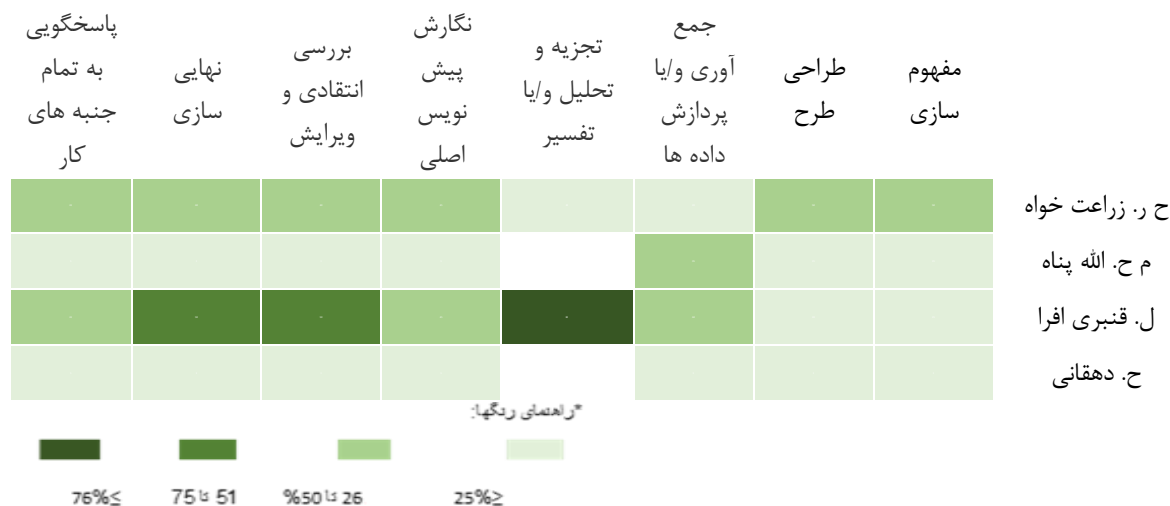
۱- این مطالعه پس از اخذ مجوز از شورای پژوهشی و تاییدیه کمیته اخلاق دانشگاه علوم پزشکی قم به شماره IR.MUQ.REC.1403.057 برای طرح به شماره ۳۳۵۱ در تاریخ ۱۴۰۳/۰۳/۲۲ انجام شد.

۱- پس از ارائه‌ی توضیحات کافی در مورد اهداف طرح و با گرفتن رضایت آگاهانه، افراد وارد مطالعه شدند و پرسشنامه‌ها در اختیار آن‌ها قرار گرفت.

۲- در حین و پس از پژوهش، اصل رازداری و حریم شخصی افراد رعایت شد و اطلاعات شخصی افراد مورد مطالعه تنها در این پژوهش مورد استفاده قرار گرفت.

۳- نتایج این مطالعه، به صورت صادقانه، دقیق و کامل منتشر شد.

مشارکت نویسندگان

References

1. Favarato MH, Sarno MM, Carneiro Peres LV, Teles Arruda F. Teaching-learning process of clinical skills using simulations - report of experience. *MedEdPublish*(2016).2019;8:86.
<https://doi.org/10.15694/mep.2019.000086.1>
PMid:38089383 PMCID:PMC10712630
2. Wang Z, Chen C, Dong D. Lifelong Incremental Reinforcement Learning With Online Bayesian Inference. *IEEE transactions on neural networks and learning systems*. 2022;33(8):4003-16.
<https://doi.org/10.1109/TNNLS.2021.3055499>
PMid:33571098
3. Ghanaatpishe M, Salehi M. Compare social and self-learning skills between traditional and smart schools in high school students. *Journal of New Approaches in Educational Administration*. 2018;9(33):73-88.
4. Lombardo L, Ehlers J, Lutz G. Is your mind set? - how are intra- and interpersonal competences dealt with in medical education? A multi-professional qualitative study. *BMC medical education*.2019;19(1):317.
<https://doi.org/10.1186/s12909-019-1748-y>
PMid:31438949 PMCID:PMC6704522
5. Al Moteri MO. Self-Directed and Lifelong Learning: A Framework for Improving Nursing Students' Learning Skills in the Clinical Context. *International journal of nursing education scholarship*.2019;16(1).
<https://doi.org/10.1515/ijnes-2018-0079>
PMid:31693495
6. Ryan GV, Callaghan S, Rafferty A, Higgins MF, Mangina E, McAuliffe F. Learning Outcomes of Immersive Technologies in Health Care Student Education: Systematic Review of the Literature. *Journal of medical Internet research*. 2022;24(2):e30082.
<https://doi.org/10.2196/30082>
PMid:35103607 PMCID:PMC8848248
7. Lu SY, Ren XP, Xu H, Han D. Improving self-directed learning ability of medical students using the blended teaching method: a quasi-experimental study. *BMC medical education*. 2023;23(1):616.
<https://doi.org/10.1186/s12909-023-04565-x>
PMid:37644528 PMCID:PMC10466847
8. Taghinejad H, Mozafari M, Bazhdan A, Vasiee A. Investigating the Effect of Online Gamification on Electrocardiogram Interpretation and Self-Directed Learning in Nursing Students. *Journal of advances in medical education & professionalism*. 2024;12(3):199-207.
9. Bednorz D, Bruhn S. Influence of primary students' self-regulated learning profiles on their rating of a technology-enhanced learning environment for mathematics. *Front Psychol*. 2023;14:1074371.
<https://doi.org/10.3389/fpsyg.2023.1074371>
PMid:37139012 PMCID:PMC10150771
10. Pelletier J, Romo E, Feinstein B, Smith C, Pellerito G, Croft A. Little Patients, Big Tasks - A Pediatric Emergency Medicine Escape Room. *Journal of education & teaching in emergency medicine*. 2023;8(4):1-19.
11. Cronin-Golomb LM, Bauer PJ. Self-motivated and directed learning across the lifespan. *Acta psychologica*.2023;232:103816.
<https://doi.org/10.1016/j.actpsy.2022.103816>
PMid:36549216
12. Saleh S, AlAli R, Wardat Y, Al-Qahtani M, Soliman Y, Helali M. Structural Relationships between Learning Emotion and Knowledge Organization and Management Processes in Distance Learning Environments: "An Applied Study". *European journal of investigation in health, psychology and education*. 2023;13(9):1569-89.
<https://doi.org/10.3390/ejihpe13090114>
PMid:37754453 PMCID:PMC10529027
13. Zheng B. Medical Students' Technology Use for Self-Directed Learning: Contributing and Constraining Factors. *Medical science educator*. 2022;32(1):149-56.
<https://doi.org/10.1007/s40670-021-01497-3>
PMid:35186435 PMCID:PMC8814234
14. Zhu M, Doo MY. The relationship among motivation, self-monitoring, self-management, and learning strategies of MOOC learners. *Journal of computing in higher education*. 2022;34(2):321-42.
<https://doi.org/10.1007/s12528-021-09301-2>
PMid:34744400 PMCID:PMC8562771
15. Premkumar K, Vinod E, Sathishkumar S, Pulimood AB, Umaefulam V, Prasanna Samuel P, et al. Self-directed learning readiness of Indian medical students: a mixed method study. *BMC medical education*.2018;18(1):1-10.
<https://doi.org/10.1186/s12909-018-1244-9>
PMid:29884155 PMCID:PMC5994133
16. Karataş K, Arpacı I, Süer S. Predicting Academic Self-Efficacy Based on Self-Directed Learning and Future Time Perspective. *Psychological reports*. 2023;332941231191721.

- <https://doi.org/10.1177/00332941231191721>
PMid:37503547
- 17.Hublely C, Edwards J, Miele DB, Scholer AA. Metamotivational beliefs about intrinsic and extrinsic motivation. *Journal of personality and social psychology*.2024;126(1):26-57.
<https://doi.org/10.1037/pspa0000362>
PMid:37902708
- 18.Li X, Wang M, Feng X, Yin X, Liang J. An in-depth analysis of the personal factors and their pathways in shaping self-directed learning abilities among undergraduate nursing students. *Frontiers in psychology*.2024;15:1450462.
<https://doi.org/10.3389/fpsyg.2024.1450462>
PMid:39610451 PMCID:PMC11602744
- 19.Zhao X, Zheng WK, Wang XH, Fang J, Chen WJ, Li N, et al. Influence of perceived stress on professional identity among nursing students: a chain mediating role of self-control and self-directed learning ability. *Frontiers in medicine*. 2024;11:1429014.
<https://doi.org/10.3389/fmed.2024.1429014>
PMid:39600932 PMCID:PMC11588480
- 20.Li S, Gong H, Pan J, Wu X. Relationship Between Undergraduate Nursing Students' Self-directed Learning and Training Demands for Nursing Information Systems: A Cross-sectional Study. *Computers, informatics, nursing : CIN*. 2021;39(12):908-15.
<https://doi.org/10.1097/CIN.0000000000000716>
PMid:34010172
- 21.Kashefian-Naeeini S, Shokrpour N, Pakdel F. Optimizing EFL learning: exploring the role of learner background factors and the nuances of their effects on intrinsic and extrinsic motivation among university students in a mixed-methods study. *BMC psychology*. 2024;12(1):535.
<https://doi.org/10.1186/s40359-024-02034-8>
PMid:39369204 PMCID:PMC11453079
- 22.Regalado JM, Corredera Asensio A, Haunold T, Toader AC, Li YR, Neal LA, et al. Neural activity ramps in frontal cortex signal extended motivation during learning. 2023.10.15.562395.
<https://doi.org/10.1101/2023.10.15.562395>
- 23.Saeedi M, Ghafouri R, Tehrani FJ, Abedini Z. The effects of teaching methods on academic motivation in nursing students: A systematic review. *Journal of education and health promotion*. 2021;10:271.
https://doi.org/10.4103/jehp.jehp_1070_20
PMid:34485568 PMCID:PMC8396058
- 24.Zhang B. The Relationship Between Chinese EFL Learners' Resilience and Academic Motivation. *Frontiers in psychology*. 2022;13:871554.
<https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.871554>
PMid:35602676 PMCID:PMC9121172
- 25.Turkpenova D. Motivation as an Axiological Factor in Learning Chinese. *Journal of psycholinguistic research*. 2023;52(5):1559-70.
<https://doi.org/10.1007/s10936-023-09963-2>
PMid:37142883
- 26.Mohammadi SD, Moslemi Z, Ghomi M. The relationship between hope components with academic burnout, motivation, and status of students in Qom University of Medical Sciences, Qom, Iran. *Journal of Medical Education Development*. 2019;12(35):27-36.
<https://doi.org/10.29252/edcj.12.35.27>
- 27.AKTAŞ D, SANCAR B. The Relationship Between Professional Motivation Levels and Self-directed Learning Skills in Nursing Students. *Turkiye Klinikleri Journal of Nursing Sciences*. 2021;13(2).
<https://doi.org/10.5336/nurses.2020-78542>
- 28.Javadi A, Faryabi R. Relationship between motivation and academic performance in students at Birjand University of Medical Sciences. *Education Strategies in Medical Sciences*. 2016;9(2):142-9.
- 29.López-Úbeda R, García-Vázquez FA. Self-directed learning using computer simulations to study veterinary physiology: Comparing individual and collaborative learning approaches. *The Veterinary record*.2022;191(8):1732.
<https://doi.org/10.1002/vetr.1732>
PMid:35634718
30. Nazari, M., Manzari tavakoli, H., Soltani, A., Razavi Nematollahi, V. The structural relationship between academic performance and academic motivation with self-directed learning (In order to provide a suitable model). *Journal of Educational Psychology Studies*, 2021
18(44): 134-123. 31.Cheng S-F, Kuo C-L, Lin K-C, Lee-Hsieh J. Development and preliminary testing of a self-rating instrument to measure self-directed learning ability of nursing students. *International journal of nursing studies*. 2010;47(9):1152-8.
<https://doi.org/10.1016/j.ijnurstu.2010.02.002>
PMid:20223455
- 32.Mohsenizadeh M, Kareshki H, Meshkin A, Soodmand P. Validation of Self-directed Learning Ability Scale for Nursing Student. *Education Strategies in Medical Sciences*. 2019;12(1):23-8.
- 33.Cheng S-F, Kuo C-L, Lin K-C, Lee-Hsieh J. Development and preliminary testing of a self-rating instrument to measure self-directed learning ability of nursing students. *International*

journal of nursing studies. 2010;47:1152-8.
<https://doi.org/10.1016/j.ijnurstu.2010.02.002>
PMid:20223455

34.Vallerand RJ, Pelletier LG, Blais MR, Briere NM, Senecal C, Vallieres EF. The Academic Motivation Scale: A measure of intrinsic, extrinsic, and amotivation in education. Educational and psychological measurement. 1992;52(4):1003-17.
<https://doi.org/10.1177/0013164492052004025>

35.Baghani M, Dehghan Neyshaboori M, editors. Effects of motivation, self-efficacy, and approaches the study of student achievement. First Conference Cognitive Science in Education; 2011.

36.Berdida DJE. Resilience and academic motivation's mediation effects in nursing students' academic stress and self-directed learning: A multicenter cross-sectional study. Nurse education in practice. 2023;69:103639.
<https://doi.org/10.1016/j.nepr.2023.103639>

PMid:37060734

37.Ballad CAC, Labrague LJ, Cayaban ARR, Turingan OM, Al Balushi SM. Self-directed learning readiness and learning styles among Omani nursing students: Implications for online learning during the COVID-19 pandemic. Nursing forum. 2022;57(1):94-103.

<https://doi.org/10.1111/nuf.12664>
PMid:34676552 PMCID:PMC8662169

38.Visiers-Jiménez L, Palese A, Brugnolli A, Cadorin L, Salminen L, Leino-Kilpi H, et al. Nursing students' self-directed learning abilities and related factors at graduation: A multi-country cross-sectional study. Nursing open. 2022;9(3):1688-99.

<https://doi.org/10.1002/nop2.1193>
PMid:35156324 PMCID:PMC8994957

39.Sadeghi N, Janatolamkn M, Rezaeian S, Rashi M, Khatony A. Exploring self-directed learning readiness and related factors: the role of time management skills in nursing students. BMC medical education. 2024;24(1):1088.

<https://doi.org/10.1186/s12909-024-06083-w>
PMid:39363354 PMCID:PMC11450985

40.Thu NHA, Thi HL, Nhi NTH, Chi VTQ, My TT. Factors associated with self-directed learning among undergraduate nursing students in Vietnam. Nurse education in practice. 2024;78:104031.

<https://doi.org/10.1016/j.nepr.2024.104031>
PMid:38941774

41.Bano S, Riaz MN. Moderating role of academic motivation and entitlement between motives of students and academic achievement among

university students. JPMA The Journal of the Pakistan Medical Association. 2023;73(4):759-62.
<https://doi.org/10.47391/JPMA.01016>
PMid:37051978

42.Chen C, Bian F, Zhu Y. The relationship between social support and academic engagement among university students: the chain mediating effects of life satisfaction and academic motivation. BMC public health. 2023;23(1):2368.

<https://doi.org/10.1186/s12889-023-17301-3>
PMid:38031093 PMCID:PMC10688496

43.Mohamed Mohamed Bayoumy H, Alsayed S. Investigating Relationship of Perceived Learning Engagement, Motivation, and Academic Performance Among Nursing Students: A Multisite Study. Advances in medical education and practice. 2021;12:351-69.

<https://doi.org/10.2147/AMEP.S272745>
PMid:33907486 PMCID:PMC8064769

44.Khoramirad A, Shojaei S, Ghaderi H, Abedini Z. The relationship between anxiety and academic identity and the motivation to study nursing and midwifery in the covid-19 pandemic: A structural model. Journal of education and health promotion. 2024;13:1.

https://doi.org/10.4103/jehp.jehp_1782_22
PMid:38525217 PMCID:PMC10959260

45.Tekkol İ A, Demirel M. An Investigation of Self-Directed Learning Skills of Undergraduate Students. Frontiers in psychology. 2018;9:2324.
<https://doi.org/10.3389/fpsyg.2018.02324>
PMid:30532727 PMCID:PMC6265596

46.Liu L, Saeed MA, Abdelrasheed NSG, Shakibaei G, Khafaga AF. Perspectives of EFL learners and teachers on self-efficacy and academic achievement: The role of gender, culture and learning environment. Frontiers in psychology. 2022;13:996736.

<https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.996736>
PMid:36337558 PMCID:PMC9632741.

